

XL

OKT / NOV 2026

Er staan ons nog bijzondere vieringen
te wachten voor het eind van het
kerkelijk jaar en het begin van Advent!
En de mogelijkheid om aan te sluiten
bij een nieuwe leeskring.

VIERINGEN IN DE RUINEKERK

- 11 okt 10.00 uur ds. Engele Wijnsma
'Bergen ontmoet Taizé'
met Heilig Avondmaal
m.m.v. Zanggroep Ruinekerk
o.l.v. Maria Delver & het Grensland Duo
- 18 okt 10.00 uur ds. Engele Wijnsma
m.m.v. Koor Blauwe Maandag
uit Amsterdam o.l.v. Marianne Selleger
- 25 okt 10.00 uur ds. Engele Wijnsma
Viering met Werkgroep ZWO
(Zending, WereldDiaconaat en
Ontwikkelingssamenwerking)
- 1 nov 10.00 uur ds. Rob Visser (Apeldoorn)
- 8 nov 10.00 uur ds. Rob Visser
- 15 nov 10.00 uur ds. Engele Wijnsma
Heilig Avondmaal

Dankzij Studio Ruinekerk zijn onze vieringen altijd
LIVE of LATER te volgen via

www.kerkomroep.nl/#/kerken/21484.

Meestal zijn ze ook in heel Noord-Holland LIVE te zien
via de lokale tv-zender RTV80 (op jouw tv via Ziggo-
kanaal 44 en KPN-kanaal 1493, ODIDO-kanaal (874)
en TriNed-SNLR 514).

WIJ HOUDEN VAN DE KERK, MAAR VAAK MINDER VAN JEZUS

Ik houd van de kerk. Dat zal niemand verbazen. Van ons oude gebouw. Van de verhalen die daar klinken, van muziek en stilte. Van een gemeenschap waarin ruimte is voor geloof én twijfel. Afgelopen gemeenteavond raakten we in gesprek over 'christelijke normen en waarden'. Moeten wij die bewaken om de ziel van onze community te beschermen? Ik kreeg moeite met die vraag. Want wat zijn precies christelijke normen en waarden? Wie stelt het lijstje samen? Voor je het weet wordt zo'n lijst een meetlat waarlangs we anderen leggen: pas jij voldoende bij ons?

Jezus begint ergens anders. Wanneer hem gevraagd wordt waar het uiteindelijk om draait, geeft hij geen lijstje. Hij zegt: 'Heb G'D lief met heel je hart, heel je ziel en heel je verstand. En heb je naaste lief als jezelf. Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten.' Dat woord *hangt* vind ik prachtig. Alles hangt eraan. Liefde is niet één christelijke waarde naast andere waarden. Zij is de toetssteen van alles wat wij christelijk noemen. Geen meetlat waarmee ik de ander beoordeel. De morele vraag is uiteindelijk: 'Handel jij liefdevol?'

We kennen de oude wijsheid: 'Wat *gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet*.' Jezus maakt haar actief: 'Behandel anderen dus steeds zoals je zou willen dat ze jou behandelen.' Niet alleen: doe een ander geen kwaad. Maar: verplaats je in die ander. Wat zou jij hopen dat iemand voor jou deed? En daar wordt het spannend. Van de kerk kunnen we iets maken dat bij ons past. Een mooi gebouw. Een gemeenschap. Tradities en rituelen. Muziek. Zelfs normen en waarden waarmee we vertellen wie 'wij' zijn. Maar Jezus laat zich moeilijker naar onze hand zetten. Hij eet met de verkeerde mensen. Hij raakt mensen aan die anderen liever op afstand houden. Hij knielt om voeten te wassen. Hij waarschuwt voor rijkdom en macht. En zijn vragen blijven ongemakkelijk dichtbij komen. Kun jij blijven vergeven? Wat doe jij voor wie arm is? Kun jij zelfs je vijand liefhebben? En wie is eigenlijk jouw naaste? Jezus draagt geen gouden kroon, maar een doornenkroon.

Hier moest ik aan denken bij het nieuwe boek *De ongelooflijke geschiedenis* (2026) van Beatrice de Graaf, Stefan Paas en David Boogerd. Zij onderzoeken hoe tweeduizend jaar christendom onze ideeën over macht, gelijkwaardigheid, seks, natuur, geld en oorlog hebben gevormd. Geen fraai succesverhaal. Christenen hebben liefgehad én buitengesloten. Verzorgd én vervolgd. Vrede gesticht én oorlog gevoerd. Dat brengt ons bij de ongemakkelijke vraag die Jezus al tweeduizend jaar aan zijn eigen kerk stelt: 'Wat heeft jouw doen en laten nog met mij te maken?'

Daarom wil ik niet beginnen met de vraag welke christelijke normen en waarden wij willen bewaken. Ik begin liever bij Jezus. 'Heb G'D lief. Heb je naaste lief als jezelf.' Aan die woorden hangt alles waar Jezus voor staat. Op naar een stormachtige herfst! Houd je taai!

ds. Engele Wijnsma, dedominee@kerkinbergen.nl •

COLLECTES TIJDENS DE VIERINGEN

Voor al onze wekelijkse goede doelen kun je online doneren via NL04RABO 0358515475 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Bergen. **Natuurlijk is elk bedrag meer dan welkom!**

Wil je meedoen met de collecte? **Scan de QR-code**

COLLECTEDOELEN VAN DE DIACONIE

11 okt	KiA – Indonesië: Sterke vrouwen in de kerk
18 okt	Stichting Mensenkinderen voor Albanië, Armenië en Moldavië
25 okt	ZWO-viering: collecte voor voedselpakketten Roemenië
1 nov	Rolstoelbus Bergen
8 nov	Stichting Welzijn Bergen: Kerstpakketten regio BES
15 nov	Stichting Welzijn Bergen: Kerstpakketten regio BES

KiA = Kerk in Actie, de warm(st)e hand van de Protestantse Kerk Nederland:
kerkinactie.protestantsekerk.nl

COLLECTEOPBRENGSTEN

		Diaconie	Past. & eredienst
16 aug	Voedselbank Alkmaar e.o.	€138	€93
23 aug	Bloemen- en kaartengroet	€348	€353
30 aug	Pastoraat NL op bijzondere plekken	€128	€92*
6 sep	Hospice Egmond aan den Hoef	€185	€140
13 sep	Werelddiaconaat Oekraïne	€277	€93

*De opbrengst van deze P&E-collecte is bestemd voor Studio Ruinekerk.

SUGGESTIES COLLECTEROOSTER 2027 VAN HARTE WELKOM

In de herfst wordt het collecterooster voor 2027 samengesteld in overleg met de diaconie. Het landelijk collecterooster van de PKN geeft ons alvast een leidraad. Daarnaast kijken we naar regionale en landelijke doelen. Heb je een suggestie voor een lokaal en/of bijzonder goed doel? Graag hoor ik dat via coco@kerkinbergen.nl. Of kom naar me toe na de dienst; de meeste zondagen ben ik wel in de kerk te vinden. •

Met vriendelijke groet, Marianne Butijn - CoCo (coördinator collectes)

DRAAG BIJ AAN ONZE KERKMEDIA!

De kerkmedia zijn niet meer uit onze kerk weg te denken. Met elke week een uitzending die overal ter wereld gevolgd kan worden en ook op een later tijdstip te bekijken valt. En dat veel mensen kijken, merken wij doordat de ambtsdragers regelmatig, op straat of in de supermarkt, aangesproken worden over de diensten omdat ze herkend worden van de uitzendingen, hoe leuk is dat! Uiteraard valt ook de wekelijkse kerkbrief, de Kerkbrief XL en natuurlijk de website www.ruinekerk.nl onder de kerkmedia. Al deze media zorgen ervoor dat wij verbonden blijven, ook als je niet in staat bent elke week naar de kerk te komen. Om dit op een professionele wijze te kunnen blijven doen, zijn wij afhankelijk van onze immer enthousiaste vrijwilligers. Echter brengen de kerkmedia ook diverse kosten met zich mee zoals onderhoud, kopieerkosten en een zeer goede dataverbinding. Daarom vragen wij een bijdrage van €35 (meer of minder mag natuurlijk ook). Krijg je de Kerkbrief XL op papier in de bus, dan rekenen we €10 extra aan bezorgkosten. Je kunt je gift overmaken op rekening NL19 INGB 0000230829 van de Protestantse Gemeente Bergen o.v.v. Kerkmedia. Alvast van harte bedankt voor jullie bijdrage!!

DONEER JE NOG AAN KERKBALANS 2026? Binnenkort gaat de werkgroep Kerkbalans alweer aan de slag voor volgend jaar. Echter, Actie Kerkbalans 2026 heeft ook nog wat aandacht nodig. Inmiddels is al een groot deel van de toezeggingen binnengekomen, waar wij heel erg dankbaar voor zijn. Mocht je je toezegging nog niet hebben omgezet in een gift, bij deze een reminder. Weet je niet meer zeker of je al betaald hebt, kan je altijd even contact opnemen. Wil je alsnog een financiële bijdrage leveren, maar heb je geen toezegging gedaan, vermeld dan in de omschrijving dat het gaat om de Actie Kerkbalans 2026. Ons rekeningnummer is NL19 INGB 0000230829. Bij voorbaat dank voor je gift! - Mariska de Kraker, penningmeester •

Foto Ruinekerk: Werner Kirsch

ZOU JIJ IETS WILLEN DOEN IN DE KERK?

Onze community draait op vrijwilligers. Dat is fijn, en bovendien vinden velen het gezellig en zinvol. Zou jij het leuk vinden om af en toe te helpen? Te denken valt aan Team Ontvangst, postbezorger, mensen bezoeken etc. We maken voor jou een klus op maat. •

Info: scriba@kerkinbergen.nl

WIL JE IEMAND SPREKEN?

Wil je een keer in gesprek met ds. Engele Wijnsma, bel dan 06-28737837 of mail naar: dedominee@kerkinbergen.nl.

Spreek je liever iemand anders? Neem dan contact op met pastor Marc van de Giessen (06-34995089 of pastor@kerkinbergen.nl), of neem contact op met ons bezoektteam: bezoekteam@kerkinbergen.nl of 072-5895027 (Jim Nijdig).

KERKTAXI

Wil je opgehaald worden om naar de kerkdienst te gaan? Bel dan met de chauffeur van de betreffende zondag.

Graag op zaterdag tussen 18.00 en 19.00 uur.

Voor verdere informatie:

Ada Bergsma, 072-5895303.

11 okt	Dirk Roorda	072-5897753
18 okt	Jan Scholten	06-20976612
25 okt	Ton van den Dijssel	072-5111270
1 nov	Jan Scholten	06-20976612
8 nov	Joost Bergsma	072-5895303
15 nov	Gerda van der Waal	072-5896855

'ARMENIË OP DUIZEND VLEUGELS'

Oratoriumviering over de Armeense genocide – zondag 18 oktober

In 1915, tijdens de Eerste Wereldoorlog, werd het Ottomaanse Rijk feitelijk geregeerd door de nationalistische Jong-Turkse CUP. Vanuit deze regering werden de deportaties van de Armeense bevolking georganiseerd. Honderdduizenden mensen werden uit hun dorpen en steden verdreven; naar schatting kwamen ongeveer 1 tot 1,5 miljoen Armeniërs om. Een eeuwenoude gemeenschap werd uiteengeslagen. Maar zij verdween niet.

Op zondag 18 oktober staat in de Ruïnekerk het oratorium **'Armenië op duizend vleugels'** (30 minuten) van Fred Abbingh centraal. Dit wordt uitgevoerd door **Koor Blauwe Maandag** uit Amsterdam o.l.v. Marianne Selleger. We implementeren dat in drie delen binnen de viering. Het oratorium vertelt niet alleen over vernietiging. Het zingt over wat mensen proberen vast te houden wanneer hun wereld hun wordt afgenomen: liefde, een kind in een wieg, het verlangen naar huis, de herinnering aan wie je bent. De zeven delen dragen veelzeggende namen: **Klaagzang, Liefdeslied, Wiegeliel, Ballingschap, Wachten en Heimwee, Advies** en tenslotte **Armenië op duizend vleugels**. Muziek, historische beelden, Bijbelwoorden en stilte vormen samen de viering. We lezen die zondag Psalm 137, het aangrijpende lied van mensen die zelf in ballingschap leven: 'Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij neer en weenden, als wij dachten aan Sion'. Een eeuwenoude tekst die opnieuw gaat klinken naast het verhaal van Armenië.

Want herdenken betekent niet alleen achteromkijken. Ook vandaag worden mensen vanwege hun afkomst verdreven, vervolgd en gedood. De vraag hoe een samenleving zover kan komen, behoort niet alleen tot de geschiedenis.

En toch eindigt het oratorium niet bij de vernietiging. Het laatste woord is **'Hayastan'** – zoals Armeniërs zelf hun land noemen: het land van de Armeniërs. Een volk verspreid over de wereld. Een cultuur die bleef leven. **Armenië op duizend vleugels.** •

ZWO-VIERING OP 25 OKTOBER

De ZWO houdt elk jaar een kerkdienst en daarin vertellen wij welke activiteiten we het afgelopen jaar hebben gerealiseerd. Samen met onze predikant hebben we de dienst voorbereid, gebaseerd op ons werk in Roemenië, met als thema 'Zorgen voor anderen'. We willen ook dit jaar voedselpakketten geven aan de mensen in de adventstijd, zodat de hulpbehoevenden met kerst iets extra's hebben. Onze hoop is 100 pakketten te kunnen schenken van elk € 25 per stuk en dat we dit met elkaar mogelijk maken met de collecte van die dag. We zien jullie donatie graag tegemoet tijdens of na de dienst van 25 oktober! •

Bewoner Cozia ontvangt zijn pakket (dec. 2025)

Bewoner Verveghiu met de predikant (dec. 2025)

DS. ROB VISSER PREEKT TWEE WEKEN IN DE RUÏNEKERK

Deze gelauwerde predikant is populair in Bergen. Hij preekt overal in het land, maar hij komt het liefst bij ons en in het Vredeskerkje. Daarom hebben we hem de ruimte geboden om twee keer achter elkaar bij ons voor te gaan als een miniserie: zondag 1 en zondag 8 november. Hij licht zelf toe waarover hij het gaat hebben:

In overleg met jullie predikant koos ik het boek Ruth. een roman bij uitstek, waarin veel actualiteit schuil gaat. We leren de mensen kennen, de moed van Ruth, het verdriet van Naomi, de trouw van Boaz. Mooi getuige te zijn van de kracht die Ruth uitstraalt, van de scharrelpartij op de dorsvloer, van de koehandel aan de poort en door alles heen de weg die uitloopt op Bethlehem. Maar wie dieper leest, herkent in dit verhaal de actualiteit, die ons vaak terneerdrukt, maar er zijn nog altijd veel vrouwen als Ruth en Naomi en mannen als Boaz. Daarom ondanks Oekraïne, Gaza, Iran, Soedan - en ga zo maar door - verliezen we de moed niet! •

Rob Visser

DIT KWAM AAN DE ORDE...

... in de kerkenraadsvergadering van 15 september.

De eerste kerkenraadsvergadering na de zomer stond in het teken van een nieuw seizoen én van vooruitkijken. Vanuit de diaconie werd gesproken over de voortgang van het diaconale werk, de collectiedoelen en versterking van het team. Ook de kerkrentmeesters keken vooruit, onder andere naar Kerkbalans 2027 en een zorgvuldige organisatie van de financiën. De kerkenraad blikte terug op een geslaagd startweekend en pastores bespraken komende vieringen en nieuwe mogelijkheden voor ontmoeting en gesprek. Ook werd het initiatief om nieuwe bewoners van Park De Beeck vanuit de kerk welkom te heten van harte ondersteund.

Een belangrijk onderwerp was het beleidsplan 2027–2030. De reacties van gemeenteleden zijn besproken en worden meegenomen bij de verdere uitwerking. Tijdens de gemeentevening op 29 september gaan we hierover verder met elkaar in gesprek. Ondertussen is die beweging naar buiten al zichtbaar. De Ruïnekerk doet mee aan de Geluksroute en rond de Vredesweek werken veel gemeenteleden en organisaties samen aan een breed programma van ontmoeting, bezinning en verbinding. Verder werd gesproken over een mogelijke kerkreis in 2027 en over de jaargesprekken met medewerkers. Zo wordt er op veel terreinen tegelijk gewerkt: aan goede zorg voor wat er is aan community én aan ruimte voor wat nieuw kan ontstaan.

De kerkenraad kijkt met vertrouwen uit naar een seizoen waarin we samen verder bouwen aan een open, betrokken en toekomstgerichte kerk in Bergen. •

HOE CHRISTELIJK ZIJN WE EIGENLIJK?

Nederland is in een paar generaties razendsnel ontkerkelijk. Maar betekent dit ook dat onze cultuur minder christelijk is geworden? Of dragen we, gelovig én ongelovig, nog allerlei ideeën met ons mee waarvan we nauwelijks meer weten waar ze vandaan komen? Dat is de fascinerende vraag achter het nieuwe boek 'De ongelooflijke geschiedenis – Hoe het christendom onze cultuur vormde' van historicus Beatrice de Graaf, theoloog Stefan Paas en journalist David Boogerd. Ze nemen ons mee door tweeduizend jaar geschiedenis aan de hand van zes grote thema's: macht, gelijkwaardigheid, seks, natuur, geld en oorlog.

Waarom vinden wij het bijvoorbeeld vanzelfsprekend dat ieder mens dezelfde waardigheid bezit? Waarom vinden we dat macht begrensd moet worden? Waar komt het idee vandaan dat rijkdom verantwoordelijkheid schept tegenover mensen die weinig hebben? Waarom stellen we grenzen aan geweld, zelfs in oorlogstijd?

De schrijvers laten zien hoeveel van zulke overtuigingen gegroeid zijn in een cultuur die eeuwenlang door het christendom werd gevormd. Maar verwacht geen lofzang op tweeduizend jaar kerkgeschiedenis. Diezelfde geschiedenis kent slavernij, vervolging, oorlog, uitsluiting en machtsmisbruik. Juist die spanning maakt het boek interessant: het christendom heeft onze cultuur gevormd, maar werd zelf voortdurend uitgedaagd door het verhaal waarop het zich beriep.

Daar willen we in de Ruïnekerk samen over gaan lezen en praten. Niet in een cursus en ook niet in een Bijbelkring. We lezen iedere maand een gedeelte en gaan vervolgens met elkaar in gesprek. Je hoeft het niet met De Graaf, Paas en Boogerd eens te zijn. Sterker nog: een goede leeskring begint pas echt wanneer iemand zegt: wacht eens even, klopt dit eigenlijk wel? Gelovig, ongelovig, twijfelend of gewoon nieuwsgierig naar geschiedenis en cultuur: je bent welkom om mee te lezen. We bepalen dat en tijd samen met de deelnemers. Heb je belangstelling?

Aanmelden kan bij Engele Wijnsma, dedominee@kerkinbergen.nl. Geef daarbij aangeven of een bijeenkomst overdag of 's avonds de voorkeur heeft. •

Predikant:

ds. Engele Wijnsma, 072-8889258 / 06-28737837
dedominee@kerkinbergen.nl
pastorie: Kerkedijk 52, 1862 BG Bergen

Pastoraat:

Marc van de Giessen, 06-34995089
pastor@kerkinbergen.nl

Ruïnekerk:

Oude Prinsweg 2, 1861 CS Bergen / 072-5898383
• koster: Susanne Ooms, 06-27561116
koster@kerkinbergen.nl
• organist: Frank van Wijk, 072-5818738
organist@kerkinbergen.nl

Postadres:

Protestantse Gemeente Bergen,
Kerkedijk 52A, 1862 BG Bergen

Kerkenraad:

• voorzitter: Trix van Os, 06-30365842
voorzitter@kerkinbergen.nl
• scriba: Wim Wiersema, 072-5817551 /
scriba@kerkinbergen.nl

Kerkrentmeesters / Financiën:

penningmeester/administratie uitgaven:
Mariska de Kraker, 06-14184819
kerkrentmeesters@kerkinbergen.nl

Diaconie:

• waarnemend voorzitter: Anky Knoops
diaconie@kerkinbergen.nl
• coördinator collecten: Marianne Butijn
coco@kerkinbergen.nl
Goede doelen: NL04 RABO 0358 5154 75
t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Bergen

Kerkbalans/donaties:

IBAN: NL19 INGB 0000 2308 29
t.n.v. Protestantse Gemeente Bergen

Ledenadministratie:

Christien Roorda, 072-5897753
ledenadministratie@kerkinbergen.nl

Coördinator bezoektteam:

Jim Neidig, 072-5895027
bezoektteam@kerkinbergen.nl

Zanggroep Ruïnekerk Bergen:

Frank Boddendijk, 06-54348239
zanggroep@kerkinbergen.nl

Kinderkerk:

Alberta Eppinga, 072-5817551
kinderen@kerkinbergen.nl

Relatiebeheer gastpredikanten:

Erna van Spaandonk, 06-23106643
gastpredikant@kerkinbergen.nl

Werkgroep eredienst:

Giselle Ecury, 06-53729118
eredienst@kerkinbergen.nl

Zondagse bloemengroet:

Sonja Hartwich, 072-5812360
j.a.g.hartwich@kpnplanet.nl

Autorijdsdienst:

Ada Bergsma, 072-5895303

Kookgroep:

Anky Knoops
maaltijd@kerkinbergen.nl

ZWO (Zending-WereldDiaconaat-ontwikkelingshulp):

Lex Pannekoek, 072-5818186
zwo@kerkinbergen.nl

Kerkbrief XL en website:

Anita van Prooijen, 06-16204594
website@kerkinbergen.nl

Studio Ruïnekerk:

Cor Dekker, 06-54216449

Vertrouwenspersoon:

Brigitta Oudega
vertrouwenspersoon@kerkinbergen.nl